

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

41. An Religiosi teneantur ad ieiunia ex voto emissa à populo locorum, ubi habitant? Et infertur existentes intra Monasterium aliquod Regularium, non teneri ad ieiunia proprii territorii, cujus est ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

vbi temporaneam habitationem habent. Ita Baldus
part. 1. conf. 393. incipient. Punctus talis, num. 2. &
part. 5. conf. 11. 6. & Barolus in leg. Cornelia lex. §.
dominus ff. de iur. & fam. lib. Farinacius Fragm. crim.
part. 1. num. 215. lit. D. & Praxis noua Episc. num. 222.
 Stephanus Gratianus *discept. Forens. cap. 181. num. 4.*
 quos sequitur Barbosa *de Offic. & potest. Episcop.*
aliquat. num. 29. Et ratio est, quia non simplex
 habitatio, & honorum emptio; sed habitatio simul
 cum animo perpetuo commorandi domicilium, & in-
 collatum facit *leg. Libertus, §. 5. sola ratio possessionis,*
§. 6. 3. sola domus, ff. ad municip. & ibi Barolus, leg.
Cum neque, Cod. eodem, & fuse Crauetta, can. 101. n. 10.
 Vale ad constituendum domicilium requiritur vna
 cum habitatione, animus, siue declaratio expressa vo-
 luntatis ibi perpetuo residendi. Ita Barilis, qui paulo
 post, *num. 40.* hanc subdit: Ex supradictis quantum
 ad ieiunia, & stabilitas colligitur, Aduenas Peregrinos,
 Hospites, Extraneos, & similes, ad quemcumque lo-
 cum confluunt, & ibidem per multos annos resi-
 dentes, cum animo tamen ad Patriam suam redeundi,
 minime ligari, legibus, preceptis, & consuetudini-
 bus illius loci: & secluso scandalo; non teneri ad iei-
 unia, abstinentias, festa colenda, Missamque audien-
 dam, ad que vel vi legis, vel consuetudinis, illius lo-
 ci obstringuntur Ciues, atque omnes ibi perpetuum ha-
 bentes domicilium: & hoc ex defectu domicilij; quia
 per solam moram non contrahitur domicilium, licet
 longa sit mora, vt iam fufius probatum est, iuribus
 fere allatis. Hinc fit, quod familiares Realis Cel-
 situdinis Sabaudia, dum Camberij moram trahunt,
 quomvis ibi essent (vt ibi dicam) ad longissimum tem-
 pus; supposita tamen in illis continua ad Patriam re-
 uerendi voluntate, seclusoque scandalo, ad ieiunia,
 abstinentias, Festa sanctificanda, Missamque audien-
 dam, & ad alias quascumque obligationes, quas, vel
 vt statuti, aut consuetudinis, siue precepti, siue voti
 Cuiusvis etiam de consensu, aut de mandato Dicece-
 sani susceperat omnes Ciues, & ibi domicilium ha-
 bentes perpetuum, integre obseruare adstringuntur;
 nullo iure teneantur. Quare triduanam illam ab est
 eorum abstinentiam ante Dominicæ Ascensionis
 diem, que sacra ibi ratione inueterata consuetudinis
 singulis annis inuolubiliter à Ciuibus obseruatur, Ad-
 uenas, vt pote exempti, & immunes (remoto itidem
 scandalo) obseruare non obligantur iuribus, & rationibus
 supra allatis. Ita ille, & post illum Pasqualigus in *Praxi*
de Ieiuniis, decis. 189. 190. & 198.

1. Sed aduersus illos insurgit nouissime Leandrus
de preceptis Ecclesia. tract. 1. disp. 1. §. 12. & 13. Quia
 preter Vrbis Prætores, & Officiales dato quod non
 occupant domicilium, ob rationem à contrariis datam,
 occupant quasi domicilium, vt omnes concedunt: at
 hoc sufficit ad hoc, quod prædicti teneantur ad festa,
 & ieiunia peculiaria oppidorum, in quibus habitant,
 vt recte probant Suarez, Sanchez & Baldellus, *loc. cit.*
 ego. Secundo, quia cum Præfecti, & Officiales Vr-
 bium exerceant regimen illarum, necesse est, vt se sub-
 dictis conforment; si velint hos obseruatores legum, &
 consuetudinum Urbium: Quod enim Refflor civitatis,
 & populi. Tertio, quia absurdum est: quod capita
 non se conforment membris: vt habetur, *cap. Non de-
 cet. dist. 12. & cap. Nolite, dist. 11.* & alibi: sed sic
 est, quod Præfecti, & Prætores Ciuitatum, sunt capita
 huius Communitatatis: ergo eisdem obligationibus de-
 bere subesse, ac ipsa subest. Et idem dicendum viden-
 tur de militibus, qui stant in Prædijs, aut fortalitijs;
 de Peregrinis, vel Aduenis diu legentes Romæ, quia
 teneantur ad Festa, & ieiunia, & alias Leges proprias
 Vrbis Romæ.

3. Ergo vt verum fatear, huic secundæ opinioni Pa-
 Tom. IV.

tris Leandri magis adhaereo; quia Aduena manentes
 in aliquo loco maiori anni parte, tenentur ad ieiunia
 propria illius loci, vt tradit Felinus, & alij, & ego olim
 docui in *part. 1. tract. 9. resolut. 2.* Tamen, his non obstan-
 tibus non audeo opinionem Barilis, & Pasqualigi tan-
 quam improbabilem damnare. Vide etiam Medinam;
Cod. de Ieiuniis, q. 10. in initio, Ledesmam p. 2. quest. 17.
art. 3. vers. Tertio dico, & alios. Itaque vt dixi, ego puro
 veramque sententiam probabilem esse, licet affirmati-
 uam Leandri, & aliorum probabiliorem existimem; &
 ideo ego illi adhaeream.

Quæ hic est
 inf. Ref. 45,
 & in alijs
 eius not. &
 sup. in has
 ipsas Ref.
 ad med. Ver.
 Ex sup. die
 615.

R E S O L. XL.

An ieiunium indictum ab Episcopo pro certo die vel fixa
 lege, & Constitutione, obliget Regulares?

Et quid si in aliqua Ciuitate, vel loco recepta sint generali
 consuetudine nonnulla ieiunia, an ea quoque obligent
 Regulares?

Et docetur Regulares teneri obseruare dies festos indictos
 ab Episcopo, & hoc ex Concilio Tridentino. Ex p. 1.
 tr. 9. Ref. 36.

§. 1. **A**firmatiuam sententiam docet Villalobos in
sum. tom. 1. tract. 23. diff. 5. n. 6. vbi sic asserit:
 [Tengo por cierto, que si el Obispo diessé vn dia de
 ayuno en vn lugar, tendrian los Religiosos, que alli vi-
 uen, obligacion de guardale; porque, aunque el Obispo
 no es Superior, quoad vim coactiuam; tienen obliga-
 cion à conformarse con los demas.] Vnde Regulares
 tenentur obseruare dies festos indictos ab Episcopo:
 ergo & ieiunia.

Sup. hoc in
 Ref. seq. §.
 Sed, curiam
 in fine, &
 inf. in Refol.
 §. 9. viden-
 dum, paulo
 post incit.
 & in tom. 7.
 tr. 1. Ref. 32.
 §. Saltim, an-
 te med. &c.

2. Sed contrariam sententiam secluso scandalo me-
 ritò docet Suarez *de legib. lib. 4. cap. 10. n. 8.* Azor. *p. 1.*
lib. 7. c. 30. q. 2. Fagundez *Præcep. 3. lib. 1. c. 7. n. 4.* Llamas
in sum. p. 1. c. 5. §. 28. in fin. vbi ait, [Ieiunia imposta ab
 Episcopo religiosos non obligant, vt patet argumento
 Concilij Tridentini, vbi Regulares obligans ad obser-
 uationem festorum, quæ Episcopus in sua Dicecesi sta-
 tuerit obseruanda non obligant neque mentionem fecit
 ieiuniorum.] Vnde patet responsio ad contrarium
 argumentum. Notandum est tamen, quod si in aliqua
 ciuitate, vel loco recepta sint generali consuetudine,
 nonnulla ieiunia, ea quoque obligant Regulares. Ita
 DD. citati.

Sup. hoc leg.
 doct. Refol.
 seq. & inf. ex
 Ref. 59. §. 2.
 & §. vlt.

R E S O L. XLI.

An Religiosi teneantur ad ieiunia ex voto emissa à popu-
 lo locorum, vbi habitant?

Et inferunt existentes intra Monasterium aliquod Regu-
 larium non teneri ad ieiunia proprii territorij cuius est
 incola.

Et docetur de ieiunijs ab Episcopo in Synodo indictis
 Regulares ad illa non teneri.

Et notatur Regulares existentes Mediolani in primis
 quatuor diebus Quadragesima teneri ad ieiunium, si mo-
 rantur in suis Monasterijs; secus autem si existant in
 domibus secularium; quia vnusquisque potest se trans-
 ferre à sua Parochia, vbi ieiunatur, ad Parochiam,
 vbi non seruatur ieiunium, & ibi non ieiunare.

Imo additur Regulares postea in diebus Rogationum exi-
 stentes in suis Monasterijs non teneri ad ieiunium, ad
 quod tenerentur, in illis diebus ceteri Mediolanenses,
 sicuti v. g. Cremonensis existens Mediolani in primis
 quatuor diebus Quadragesima & comedens carnes,
 postea existens Cremona in diebus Rogationum non ten-
 neretur in illis ieiunare. Ex p. 9. tract. 7. & Misc. 2.
 Ref. 14.

T 3 §. 1. Negati

Sup. hoc in §. 1. Negativam sententiam tenet Bordon *tom. 1. Resol. 18. n. 5.* alique viri docti consulti à P. Pellizar. quorum sententiam ipse probabilem putat in *Man. Reg. tom. 1. tr. 5. c. 5. q. 21. n. 5. 2.* dicens. [Quod non est semper verum sententiam commodum, debere sentire & unus; sed solum in casu quo onus est inseparabile à commodo; (quod utique non procedit in casu nostro.) Sicque Regulares fruuntur beneficiis, & commoditatibus civitatum, in quibus habitant; & tamen non subfunt oneribus, impositionibus, talliis, ac vectigalibus. Tum, quia negari potest, ac debet Regulares exemptos teneri obedire Episcopis in omnibus, quæ lege synodali præcipiuntur, & non derogant regulari disciplina. Tum quia, si detur Regulares teneri ad dicta ieiunij approbata ab Episcopis iam ipsi subiacebunt iurisdictioni illorum, etiam in casibus non exceptis; quod est contra immunitatem ipsorum personis competentem ex pluribus privilegiis *alibi* referendis. Ita Pellizar. Vnde si standum esset in hac sententia, sequi retur, quodd Panormitanus, v. g. obligatus ex voto populi ieiunare in vigilia Conceptionis, B. Virginis, si illo die extaret in domo Patrum Jesuitarum, vel Theatinorum non esset obstrictus ieiunio & posset ibi comedere carnes; quod probatur ex doctrina Henr. Azorij, & Bonac. quam sequitur Pasqualigus in *praxi de ieiunio, decis. 212. n. 1.* & quam non impugnat Pellizar. *vbi supra n. 59.* asserens existentem intra Monasterium aliquod Regularium, non teneri ad ieiunia propria territorij, cuius est incolæ: nam locus exemptus æquiparatur alieno territorio; & aliàs delictum commissum in loco exempto est extra ordinarij iurisdictionem, *cap. 1. §. Nunquid de privileg. in 6.*

2. Sed hæc omnia esse volo secundum mentem supradictorum Doctorum: nam scio communem sententiam esse in contrarium. Quare, præter Vasquez, & Sanchez à Pellizzario citatos, tenet affirmativam sententiam Lezzana in *sum. tom. 1. c. 11. num. 13. & tom. 3. verb. Ieiunium, 7.* & Portel. *verb. Dies festivi, n. 4.* De ieiuniis verò ab Episcopo in Synodo indictis, vide Riccium in *praxi, tom. 4. ref. 379. n. 4.* firmantem, Regulares ad illa non teneri.

3. Nota hæc obiter, Pellizar. *vbi supra, num. 58.* & Bordon *num. 2.* docere, Regulares existentes Mediolani in primis quatuor diebus Quadragesimæ, teneri ad ieiunium, si morantur in suis Monasteriis; secus autem si existerent in domibus secularium, quia unusquisque potest se transferre à sua Parochia, vbi ieiunatur, ad Parochiam, vbi non servatur ieiunium, & ibi non ieiunare; ergo, &c. Imò plus addunt, dictos Regulares, postea in diebus Rogationum existentes in suis Monasteriis, non teneri ad ieiunium quod tenentur in illis diebus ceteri Mediolanenses sicuti, v. g. Cremonensis existens Mediolani in primis quatuor diebus Quadragesimæ, & comedens carnes, postea Cremonia existens in diebus Rogationum, non teneretur in illis ieiunare. His omnibus consentit Pasqualig *d. 209.* quæ quidem non auderem tanquam improbabilia damnare.

RESOL. XLII.

An qui descendit mane ex loco, vbi est ieiunium peruenitur ad locum, vbi non ieiunatur, possit sumere ieiunaculum, & comedere in illo loco, vbi ieiunium non servatur? Imò, quamvis nocte sit peruenitur ad ipsummet oppidum, à quo mane exiit, & vbi ieiunium servabatur? Ex p. 1. tr. 9. Ref. 4.

§. 1. Negativam sententiam docet Granado in p. 2. D. Thome contr. 7. tract. 4. par. 1. disp. 6.

sect. 4. num. 31. Coninch. in 3. p. de Sacram. q. 74. art. 4. disp. 3. n. 103. Pontius de matrim. lib. 5. c. 8. n. 3. Et ratio est: quia non refert, ut vesperi sit ponenda causa excusans à ieiunio; nam hæc nondum est posita; aliàs posset manè comedere carnes; quia eadem causa excusans à ieiunio excusat, excusabit etiam ex causa ab abstinentia carniùm, has enim vesperi licite comedet.

2. At, his non obstantibus, contrariam sententiam docuit Lessius *lib. 4. c. 2. dub. 8. num. 88.* vbi sic asserit: [Qui discedit mane ex oppido domicilij, vbi est ieiunium, peruenitur ad locum, vbi non est ieiunium; non potest quidem in loco domicilij veli carnis; potest tamen sumere ieiunaculum; quia non tenetur illo die abstinere à secunda refectione, cum in loco, ad quem peruenitur est, possit secundo, & tertio comedere; ergo potest primam refectionem sumere manè, antequam discedat. [Ita ille idem etiam docet Sanchez de matr. tom. 1. lib. 3. disp. 18. num. 2. Portel. in addit. ad dubia regul. verb. ieiun. num. 2. Naldus in sum. verb. ieiunium, num. 2. Filiucius tom. 2. tr. 2. p. 2. c. 6. num. 109. Molfesius in sum. tom. 1. tract. 1. c. 4. n. 11. Imò cum Sancio in *Select. disp. 54. n. 28.* & aliis, putato, hoc etiam esse verum, quamvis nocte sit peruenitur ad proprium oppidum, à quo mane exiit, & vbi ieiunium servabatur: nam, cum ipse ferè per totam diem fuerit in loco, vbi non ieiunabatur; potuit licite pluries comedere, cum quo ieiunium nequit servari; erit tamen adstrictus, serò in oppidum reversus à carnis abstinere.

3. Ad argumentum verò Coninch, responderetur ex Sanchez. obligationem abstinentiæ à carnis esse diuiduam; vnde toties illis utens in die vitio delinquit mortaliter: quare potest pro parte diei eiusdem, dum in loco obligationis est, id præceptum servare; & pro parte eiusdem diei non servare, dum est, in alio loco in quo non obligat: sed obligatio ieiunandi individua est, consistens in vnica comestione quam semel violans ieiunium, comedendo, non tenetur amplius ea die à cibis abstinere; cum ergo ieiunium nocte obligaturum non sit; non obligat summo mane. Ita Sanchez quem citat, & sequitur Villalob. in *sum. tom. 1. tract. 2. disp. 34. num. 3.* vbi sic ait: [El que sale de su lugar, donde se ayuna, y llega la hora de la cena à otra, abonde se come carne, la puede cenar alli, y aun podria, antes de salir de su lugar, si viene por cierto, que ha de yr al lugar, donde no se ayuna, al morzar en su casa por lo mañana, con que no coma carne entonces.] Ita ille.

RESOL. XLIII.

An proficiscens à Civitate, vbi non servatur ieiunium, accedens meridie ad locum domicilij, vbi servatur tenetur servare ieiunium, si nondum violatum est? Ex p. 1. tr. 9. Ref. 50.

§. 1. Affirmativè responder Sanchez in *sum. tom. 1. lib. 1. cap. 12. num. 33.* Lessius *lib. 4. cap. 1. dub. 8. numero 57.* & Basilius Pontius de matrim. lib. 5. c. 8. num. 3.

2. Sed negativam sententiam docet Sancio in *Select. disp. 54. n. 4.* nam, ut supra dicendum est, mandatum ieiunij respicit integrum diem, ut individuam obiectum; sed cum ille poterit licite comedere in loco, à quo discessit, merito non tenetur ad ieiunium per integrum diem. Et supradicti Doctores: eo modo, quo fatentur, proficiscentem ab oppido domicilij, vbi servatur ieiunium, & peruenientem nocte, vbi non servatur, posse in domicilio ieiunaculum sumere, eò quòd.

Sup. hac sequentia, & sequentibus in hoc §. in tom. 6. tr. 1. Ref. 48. ex doct. §. vlt. per totum, signanter in princ. & in tom. 5. tr. 1. ex lata doct. Ref. 86. in fine vers. Vnde.

Sup. his in Ref. præter. & in aliis eius primæ not.

Sup. hoc inf. in Ref. 44. &c.

* Sup. hoc sup. in tr. 2. Ref. 41. §. Ad. in fine, &c. & pro existentibus in diebus Rogationum, &c. hic sup. in Ref. 39. §. 1. prope finem.